diske *Trænavne* Eg, Bøg, Asp, Fyr næsten udelukkende er Kortetyper. Men det hører til de av mig nævnte Fakta, som min udmærkede lærde Ven Wilhelm Streitberg så bort fra i 1919.

Quousque tandem!

Eskjær pr. Jebjerg, Sallingland. *Gudmund Schütte.*

En vigtig Iagttagelse har jeg glemt. Ieur. Stammeområder udtrykkes helt normalt ved Simplex med I-Flexion.

Kolchis, Persis (nu Fars), gr. Doris, Fokis, Lokris. Indenfor Gottjod forekommer nok to gamle Samsæt, – Boi-haemum og Teurio-chaim- –, men det er sjældne Undtagelser. Den normale Simplextype sees den Dag idag i de tyske Landsnavne: Angeln, Baiern, Franken, Hessen, Sachsen, Schwaben, Thüringen; Fremmedfolk Böhmen, Kriechen, Polen, Pommern, Preussen, Reussen, Wenden. At Noreen kunde overse dette klart fremtrædende Faktum er forbausende.

Gudmund Schütte.

OM TANDPINE HOS HOLBERG OG HOS MARTIAL

Et Korrektiv til Christopher Maaløes Artikel.

H. C. Broholms Forklaring paa den Tandpine, som Lisbed Pomeranz-Kones ældste Datter led af (Mascarade I, 2. Da. Stud. 1951, S. 116–117), har fundet Bekræftelse i nogle Eksempler hos St. Blicher og Herman Bang, som Johs. Brøndum-Nielsen har fremdraget (Acta Phil. Scand. 1955, S. 80–82). Det synes da, at det eufemistiske Udtryk 'Tandpine' for '(uønsket) Svangerskab' i Holbergs Komedie har været kendt i folkeligt Sprog igennem flere Aarhundreder.

Christopher Maaløe har nu i en lille Artikel (Da. Stud. 1955, S. 119) gjort opmærksom paa, at i et Epigram hos Martial (Liber XI, Epigr. 40) er der ogsaa en Pige, som lider af Tandpine: Da Lupercus skal forklare en Ven, hvorfor han ikke i en hel Maaned har haft Omgang med sin elskede Glycera, siger han det skyldes, at hun har Tandpine (dolere dentes). Maaløe tænker sig da, at Holberg har hentet Eufemismen i 'Mascarade' fra dette Sted hos Martial, en Forfatter han havde et fortroligt Kendskab til. Holbergs flittige Brug af Martial har jeg redegjort for i Bogen *Holberg som Epigrammatiker og Essayist,* 1. Del, *Epigrammatikeren* (1938).

Christopher Maaløe har imidlertid ikke forstaaet Martials Epigram XI, 40, som ingenlunde hentyder til et saa naturligt Fænomen som et Svangerskab. Det drejer sig derimod om den figura Veneris, som Romerne kaldte fellatio. Denne Elskovsvariation – fellare vel irrumare, i. e. penem in os arrigere – er ofte omtalt hos Martial og findes fremstillet paa Vasemalerier (Glossarium eroticum, hrg. von Dr. Gaston Vorberg, Stuttgart 1932; jf. F. C. Forberg, Manuale di erotologia classica, Catania, 1928).

Med Nutidens Kendskab til Oldtidens Sæder bliver der ingen Tvivl til-

bage om Tolkningen af Martials Epigram. Men derfor kunde Holberg jo godt, i nordisk Uskyldighed, have forstaaet Glyceras Tandpine som Symptom paa Graviditet. Det har han dog ganske sikkert ikke gjort. Vi véd, hvilken Edition Holberg havde af Martial; det var en kurant Oktavudgave, M. Valerii Martialis Epigrammata cum notis Farnabii et variorum, accurante Cornelio Schrevelio, Lugd. Batavorum [ɔ: Leyden], 1670. Heri føjes til Epigr. XI, 40, følgende Kommentar: »Dum causatus est dolorem dentium in causa fuisse, qvo minus oris operam posset præstare, aperte fatebatur se capiti Glyceræ illudere« (»Idet han angav, at Tandpine var Grunden til, hun ikke kunde være ham til Tjeneste med Munden, tilstod han aabent, at han skændede Glyceras Hoved«). Der var ikke noget at tage fejl af, og den morsomme Mulighed for at se en klassisk Allusion i Pomeranskonens Datters Tandværk maa bortfalde.

F. J. Billeskov Jansen.

OM TANDPINE

Da jeg i Danske Studier 1951 S. 116–17 skrev min lille Note om Lisbed Pomeranz-Kones Datters Tandpine, ledte jeg forgæves efter et Litteratursted, hvor jeg havde set samme Fænomen omtalt paa lignende Maade som hos Holberg; jeg bringer det derfor her:

I Hans Hartvig Seedorff Pedersens skæmtsomme Vise om Rytteren Reinald, Kroværten Ølgod og dennes Datter, som hed Daphne, hedder det (Udvalgte Digte 1952, S. 127):

> Kampherdraaber, Kvalme og Taarefald og Tandværksvrøvl – –
> Ak tidsnok lærer Piger at tælle op til 9 –
> Kan man hindre dem deri?
> – – – – – – – – – –
> – – – – – – – – – –
> Af Anger og Græmmelse blev Ølgod lagt paa Baar.
> I Døden var han mager som en Mynde.
> Men Kroens smalle Daphne blev i det halve Aar
> forvandlet til saa trivelig en Tønde.
>
> Visen er for Pigebørn, som synde.

Da jeg i 1952 traf Digteren paa Nationalmuseet, spurgte jeg ham, hvorfra han kendte det Udtryk, og fik at vide, at det i Aarhus, i hans unge Dage, var en eufemistisk Talemaade om Piger, der var kommen galt af Sted.

Saa har Sophus Bauditz, der ogsaa var fra Aarhus, sikkert sit Kendskab til Talemaaden fra almindeligt, aarhusiansk Omgangssprog.

H. C. Broholm.